

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 6 noyabr 2024-cü il №84 (2895) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Min illərdi Azərbaycan "məyesi də, qayəsi də nur" olan məmləkət kimi tanınır, sevilir. Bu ilahi nurun hələsinin Vətən olduğu da etiraf edilir. Çoxlarına (həm dövlət olaraq, həm də fərd olaraq) Vətənən nə olduğunu da bu nur nişan verir. Bu məmləkətin torpağında cürcərən gülüçüçəyi də, çaxan şimşəyi də, axar bulağı də, qaranlıqları əridən çıraqı də, çıçəklərin ləçəyinə düzülən şəhi də, boy göstərən dağı də, yarpaqları titrədən mehi də, yağışdan sonra gözümüzün də, könlümüzün də ecazkarlıq tacına dönen qövsi-qüzehi də, ... zaman-zaman Vətən bilmisik deyə ruhumuzun nənnisi olub, Ana, Vətən, Ana Vətən kəlmələri - illərin nənnisi, şərqisi. Sən də bele düşünsürsən və nə güzel düşünsürsən, Azərbaycan əsgəri! Kəlmələrin and kimi səslənir...

Sən həm də deyirsən ki, Vətən təkcə sərhədlərlə ehatələnmiş ərazi deyil, ruhun əzizləndiyi, ruhun əzizlədiyi, sərhədlərini milli-xəlqi ruh müəyyənləşdirən ərazidi. Bu ərazi çox genişdi - tarixin hansı dönməndə bugünkü sərhədlərin o üzündə qalan ərazilər də Vətəndi...

Yaşaya-yasaya yaşadılan, yaşadıla-yasadıla müqəddəs-ləşən torpaqdı Vətən - sən bu düşüncələrin də əsgərisən, Azərbaycan əsgəri, sənin ömür fəlsəfən bu düşüncələrdən keçir. Babandan, müellimlərindən eşidib-öyrənibsən ki, zamanında əli silah tutanlar, barmağı tətik sıxanlar da belə düşünüb, atandan, müellimlərindən Birinci Qarabağ mühəribəsində də, ikinci Qarabağ mühəribəsində də döyüş əzmi belə olub. İndi yeniyetmələr də, gənclər də belə düşünürler...

Mühəribədə döyüşlərdə bu düşüncələr döyüş əzmi idi, qələbe ruhu idi, bu düşüncələr şəhidlərimizin son nəfəsinin kəfəni oldu. "Döyüşlərdə şəhidlərimiz döyüş əzmimizin, qələbe ruhumuzun bayraqı idi..." - Azərbaycan əsgərinin şəhidlərimizə ehtiramı da Vətənə sevgidi. Azərbaycan əsgəri, nə güzel düşünsürsən!..

Dədə Qorqud öyüdüdü: Torpağı qorunmadınsa, əkib-

Sən Zəfərin əsgərisən, Azərbaycan əsgəri!

becərməyə dəyməz, əkib-becərmədinsə qorumağa dəyməz. Neçə yüz illərdi yeniyetmələr bu ruhla formalaşır, gəncəşir, gənclər bu ruhla əsgərləşirler. Torpaqlarımıza sərhədlər düşəndən - dövlətimiz, dövlətçiliyimiz yaranandan beledi. Sərhədlərimizdə yad atları kişnəyəndə qeyrət kəsərli qılınca dönüb, analar oğullarını, qızlar qardaşlarını, gəlinlər əzizlərini döyüşlərə uğurlayıb, ərənlər hər döyüşü son döyüş biliylər. İndi işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə də torpaqlar əkilir, səpilir, becərilir...

İller qərinələşdi, yüz illər ötdü. Azərbaycan dövlətçiliyi dünyaya yeni nizam getirdi, dünya azərbaycanlılığın fəsəfəsini dərk elədi: Bildi ki, mayəsi də, qayəsi də nur olan bu məmləkətin hər daşı alov dilli oxa dönür!..

Ermənistanın Azərbaycandan ərazi iddiası elan edilmədən başlayan mühəribəyə səbəb oldu. Bu mühəribə azər-

baycançılığın erməniliklə müharibəsi idi. Bu müharibə, qazanılan Böyük Qələbə dənya-nı "Zülmün topu var, güllesi var, qəlpəsi varsa, haqqın da yenilməz qolu, dönməz üzü vardır!" kəlamına - Tofiq Fikrətin şeir fəsəfəsinə bətə getirdi.

Azərbaycan əsgəri, sənin atan, atanın yaşıdları Birinci Qarabağ mühəribəsində döyüslərə bu ruhla gedirdilər. ikinci Qarabağ mühəribəsində səndən üç-dörd yaş böyük olanlar bu ruhla döyüşürdü, bu ruhla döyüslərə can atıldı. Sən də, yaşıdların da ataların, Vətən mühəribəsi iştirakçılarının döyüş xatirələriylə formalaşdırınız, çağırışçı yaşına çatdırınız.

Siz də bilirdiniz ki, Ermənistan Bağanis-Ayrımda, Meşəli-də, Başlıbeldə, Qaradağlıda, Ağdabanda, Xocalıda faciələr töredib, yüzlərlə azərbaycanlı qətlə yetirilib, əsir düşüb. Ermənilik sizin də qəlbiniz qana döndərirdi, siz də səngərləri

sərhədlərə köçürmək qətiyyəti ilə xidmət edənlərin sırasında olmaq üçün gecələrin səhərinin xəyalını qururdunuz. Çağırışçılar herbi xidmətə Ali Baş Komandanın əmri ilə başlayacaq döyüslərdə iştirak etmək ümidi ilə gedirdilər. Onlar da, əhali də, əhalinin sırasında siz də bilirdiniz ki, əsgər ürəyindən başlanır Vətən. 2020-ci il sentyabrın 27-de ikinci Qarabağ mühəribəsi başladı. Sən, Azərbaycan əsgəri, onda yeniyetməydi, orta məktəbdə oxuyurdun. Sentyabrın 28-də sən də, yaşıdların da yaşıınızın azlığına təessüfləndiniz...

Xarici havadalarından həm siyasi, həm də hərbi dəstək alan işğalçı Ermənistan Birinci Qarabağ mühəribəsində mühəribə qanunlarına məhəl qoymurdu, kəndlərdə qırğınlar töredirdi, qırğınları dünya ictimaiyyətindən, tarixdən gizlətmək üçün kütləvi məzarlıqlar yaradırdı. Belə məzarlıqlar Vətən mühəribəsindən sonra

neçə yerdə aşkar edildi. Bunu ləri eşidəndə, o məzarlıqları televiziyyada görəndə sənin də yumruqların düyünlənmişdi, qaşların çatılmışdı. Nələr düşünmüşdən onda, bu günün əsgəri? Heysiyyətin sənə nələr demişdi? İndi nələr düşüñürsən?..

İkinci Qarabağ mühəribəsi Azərbaycan üçün Vətən mühəribəsi - xalqın mühəribəsi oldu. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Vətən mühəribəsində xalqa müraciətində demişdi: "Dünyada heç bir quvvə bizi haqq yolundan döndərə bilməz. Dünyada heç bir ölkə bizim iradəmizə təsir edə bilməz. Biz haqq yolundayıq. Biz qalib gəlirik. Biz Zəfər çağlıraq və biz öz torpaqlarımızı geri alacaqıq, ərazi bütövlüyüümüzü bərpa edəcəyik". Azərbaycan Ordusu bu qətiyyətə döyüşürdü, Azərbaycan əsgəri!

Noyabrın 8-də Şuşa işğaldan azad edildi. Şuşa döyüşləri, qazanılan qələbə indi də heyətə xatırlanmaqdadır. Bu heyət Azərbaycan Ordusunun şücaətinə, qüdrətinə, döyüşənlərin mərdliyinə, ərənlilikinə heyretdi; Azərbaycan hərbçiləri Cıdır düzünə, Şuşaya Şuşanın dağlarını nərdivana döndərib çatmışdır. Şuşanın dağlarında son nəfəsində qanı ilə dağa "Qarabağ Azərbaycandır!" yazmış döyüşün Vətənə sevgisi yaşıdır. Yağan yağışlar, qarboran, yellər o yazını bəlkə də nə vaxtsa siləcək, şəhid döyüşünün son nəfəsinə bürünçək olmuş "Qarabağ Azərbaycandır!" kəlməsi üreklerdən, düşüncələrdən, ruhdan üzülməyəcək. Sən belə oğulların ruh qardaşsan, belə əsgərlərin davamçısın, Azərbaycan əsgəri!..

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam bərpa olundu. Sən Azərbaycanın ərazi bütövlüğünün əsgərisən, bu bütövlüyü qoruyursan. Sən Azərbaycan əsgərisən! Sən Zəfərin əsgərisən, Azərbaycan əsgəri! Qətiyyətin, məhəbbətin, dövlətə, dövlətçiliyə sədəqətin əsgərisən!..

"Azərbaycan Ordusu"

3-cü səhifədə

"Hərbçi olmaq qürurludur, tankçı olmaq şərəfdür"

5-ci səhifədə

Peşəkar kadrların hazırlanığı Naxçıvan Hərbi Kollecindən reportaj

6-ci səhifədə

"Vətən candan şirindir"

6-ci səhifədə

"O vaxtdan hərbçi olmağı qərara almışdım"

Azərbaycan müdafiə naziri Slovakiyada rəsmi səfərdədir

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Slovakiya Respublikasının Baş nazirinin müavini və müdafiə naziri cənab Robert Kalinakin dəvəti

ilə bu ölkədə rəsmi səfərdədir. Müdafiə Nazirliyi xəber verir ki, səfər çərçivəsində general-polkovnik Zakir Həsənov "Slavin - İkinci Dünya Müharibəsi abidəsi"ni ziyarət edib. Abidə öünüə əklil qoyaraq həlak olanların xatirələrinə ehtiram nümayiş etdirib.

Bratislava şəhərində Azərbaycan müdafiə naziri slovakiyalı həmkarı ilə görüşüb.

Görüşdən əvvəl teşkil edilən rəsmi qarşılıqlı mərasimində müdafiə nazirləri fəxri qarovalun önündən keçiblər. Nümunəvi hərbi orkestrin müşayiəti ilə hər iki ölkənin Dövlət himnləri səsləndirilib.

Görüşdə Azərbaycan ilə Slovakiya arasında hərbi

əməkdaşlığın cari vəziyyəti barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb, qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyəti vurgulanıb.

Tərəflər, həmcinin hərbi, hərbi-texniki əməkdaşlığın inkişaf perspektivlərini müzakirə ediblər.

Azərbaycan müdafiə naziri Slovakiyada hərbi institutu ziyarət edib

Slovakiya Respublikasının Baş nazirinin müavini və müdafiə naziri cənab Robert Kalinakin dəvəti ilə Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun bu ölkəyə rəsmi səfəri davam edir.

Müdafie Nazirliyi xəber verir ki, səfər çərçivəsində general-polkovnik Zakir Həsənov rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə birgə Zahorie Herbi-Texniki və Sınaq İnstitutunu

(VTSU) ziyarət edib.

Azərbaycan Respublikasının müdafiə nazirinin institutunun tarixi və əsas fəaliyyət istiqamətləri ilə bağlı ətraflı məlumat verilib. Institutda yaradılan şərait

ve təhsil sistemi ilə tanışlıqdan sonra Azərbaycan nümayəndə heyəti təlim sahəsinə gələrək burada müxtəlif döyüş texnikaları ile tanış olub və atışlarda iştirak edib.

Hərbi institutun kursantları Cənubi Koreyada "12-ci Beynəlxalq Kursantlar Həftəsi"ndə iştirak ediblər

Milli Müdafiə Universitetinin Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutunun birləşmiş şəxsi heyəti Cənubi Koreyada "12-ci Beynəlxalq Kursantlar Həftəsi"ndə iştirak edib.

Müdafie Nazirliyi xəber verir ki, Cənubi Koreya Respublikasının Hərbi Hava Qüvvələrinin Akademiyasında keçirilən tədbirdə Azərbaycan, ABŞ, Almaniya, Böyük Britaniya, Filippin, Fransa, İraq, İsveç, İtaliya, Meksika, Tayland, Türkiye, Pakistan, Səudiyyə Ərəbistanı, Yaponiya və Yunanistandan olan kursantlar iştirak ediblər.

Tədbir çərçivəsində kursantlarımız Cənubi Koreya Respublikasının hərbi təhsil sistemi

ilə yaxından tanış olub, eləcə də digər iştirakçı ölkələrin şəx-

si heyəti ilə qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi aparıblar.

Zəfər günü ərəfəsində bir sıra QHT rəhbərləri ilə görüş keçirilib

Noyabrın 5-də Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə şəhid ailələri, müharibə veteranları ilə işleyən, hərbiyönümlü istiqamət üzrə fəaliyyət göstərən bir sıra QHT-lərin rəhbərləri, ekspertlər və blogerlərlə görüş keçirilib.

Görüşdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyanın, Müdafiə Nazirliyinin, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin, QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin, Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının məsul şəxsləri

də iştirak ediblər.
Müdafiə Nazirliyi xəber verir

ki, əvvəlcə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin, torpaqlarımızın azadlığı, ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canları fəda etmiş şəhidlərimizin xatiri bir dəqiqəlik sükütlə yad edilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səslendirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Müdafiə Nazirliyinin Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin rəisi general-major Müşfiq Məmmədov bildirib ki, vətəndaş cəmiyyəti təmsilçiləri ilə bu görüş Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun müvafiq qərarı ilə təsdiq edilmiş. Müdafiə Nazirliyinin Kommunikasiya Strategiyasına uyğun olaraq keçirilir. Ge-

neral-major M. Məmmədov bu strategiyadan irəli gələn vəzifələrin icrası ilə bağlı görərəlmüş işlər və qarşıda duran vəzifələr barədə etraflı məlumat verib.

Baş idarə rəisi deyib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Vətən müharibəsində qazanılan şanlı Qələbə tariximizə qızıl hərflər həkk olub.

Prezident Administrasiyasının QHT-lərlə iş və kommunikasiya şöbəsinin QHT-lərlə iş sektorunun müdürü Tural Əliyev bu formatda görüşün, birbaşa müzakirələrin təşkilinin

mühüm əhəmiyyət daşıdığını bildirib, müvafiq gözləntiləri dəqiqətə çatdırıb.

Görüşdə aidiyəti dövlət qurumlarının nümayəndələri QHT-lərin, ekspertlərin və blogerlərin suallarını cavablandırıb, təkliflər dinlənilib, müvafiq qeydlər götürüldü.

Müzakirələrdə xüsusi vurgulanıb ki, bu gün Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlət-xalqordu birlili möhkəmdir və sarısilmazdır, tarixi Zəfər Azərbaycanı yeni inkişaf müstəvisinə qaldırıb.

Analoji görüşlər davam etdiriləcək.

ANAMA: Ötən həftə 7421 partlamamış hərbi sursat zərərsizləşdirilib

Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) işğaldən azad edilmiş ərazilərdə icra olunan minatəmizləmə əməliyyatlarına dair həftəlik məlumatı açıqlayıb.

ANAMA-dan AZERTAC-a bildirilib ki, oktyabrın 28-dən noyabrın 3-dək Tərtər, Ağdərə, Kəlbəcər, Ağdam, Xocalı, Xankəndi, Xocavənd, Laçın, Şuşa, Füzuli, Qubadlı, Cəbrayıl və Zəngilan ərazilərində aparılmış minatəmizləmə əməliyyatları zamanı piyada əleyhinə 164, tank əleyhinə 73 mina və 7 421 partlamamış hərbi sursat aşkarlanaraq zərərsizləşdirilib.

Ötən həftə ərzində 2270.7 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənib.

"Hərbçi olmaq qürurludur, tankçı olmaq şərəfdir"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu islahatlar sayesində bütün ölkəmizdə bütün sahələrde olduğu kimi, ordu quruculuğunda da yüksək inkişaf nümunələrinə hər adımda rast gəlirik. Bu gün dövlətimizin başçısının dəqiqət və qayğısı nəticəsində regionda öz sözünü demiş, müasir silah və texnika ilə təmin olunmuş, dünyanın ən güclü orduları sırasında 29-cu yerdə qərarlaşmış qüdrətli Azərbaycan Ordusu formallaşdırıb. Həmin ordu ki, Vətən müharibəsində və Qarabağ iqtisadi rayonunda həyata keçirilən antiterror əməliyyatlarında qarşıya qoyulmuş tapşırıqları uğurla icra edərək ölkəmizin ərazi bütövlüyü və dövlət suverenliyini tam bərpa etdi.

Rəşadətli ordumuzun şücaəti nəticəsində bu gün işğaldən azad edilmiş əzəli torpaqlarımızda artıq infrastruktur ləyişləri, tikinti-quruculuq işləri həyata keçirilir. Hərbçilərimizin qəhrəmanlığı, şəhidlərimizin cani-qanı bahasına azad olunmuş yurd yerlərimiz həyat yenidən qaydır. Lakin mühərabənin bitməsinə baxmayaraq ərazi bütövlümüzün və suverenliyimizin qaranti olan Azərbaycan Ordusu gücünü, peşəkarlıq səviyyəsini və döyük hazırlığını durmadan artırır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin yedinci çağırış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin ilk iclasında deydi ki: "Birinci nömrəli vəzifə hərbi gücümüzün artırılmasıdır. Baxmayaraq ki, ikinci Qarabağ mühərabəsi və antiterror əməliyyatı arxada qaldı, həm dün-

yada gedən proseslər, yeni münaqişə, mühərabə ocaqlarının yaradılması və etrafımızda gərginliyin artması, eyni zamanda, Ermənistanda revansizm meyilləri bizi bu sahəye daim dəqiqət göstərməyə vadar edir. Hərbi gücümüz olmasa, biz heç bir müstəvidə - ne iqtisadi, ne siyasi müstəvidə uğur qazana bilərik".

Ordumuzun bütün bölmələri kimi, tank bölmələrinin şəxsi heyəti də öz bilik və bacarığını, texnikadan istifadəetmə vərdişi durmadan təkmilləşdirir.

"N" hərbi hissəsində baş leytenant Nahid Hüseynov ilə həmsöhbət olduq. Əslən Cəlilabad rayonundan olan zabit 2017-ci ilde Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbini (indiki Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut) bitirərək "N" hərbi hissəsində xidmətə başlayıb. O, hem 44 günlük Vətən müharibəsində, hem də ötən ilin 19-20 sentyabrında həyata keçirilən antiterror əməliyyatında iştirak edib.

"Necə oldu ki, hərbçi olmaq

qərarına geldin?" sualına zabit cavabında dedi ki, ermənilərin xalqımızın başına getirdiyi müsibətlər, torpaqlarımızın işğalda olması, xalqımızın mühərabə ilə bağlı ağırlı-acılı xatirələri onun pesə seçimine təsir edib. "Seçdiyim pesədən hər zaman qürur duymuşam. Çünkü biz müqəddəs vəzife yerinə yetirən Vətənin qoruyucularıq. Hərbçi olmaq qürurludur, tankçı olmaq şərəfdir".

Hərbi qulluqçumuz komandiri olduğu bölmənin mühərabənin başa çatmasına baxmayaq bu gün də öz bilik və bacarığını artırıb, təhkim olunan texnikanın sirlərinə dərindən yiyələndiyini qeyd etdi.

"Bilirik ki, döyüdə əsas texnikalardan biri de tankdır. Tank bölməleri düşmənin müdafiə xəttini yaraq yüksək temple hücum etmək, güclü müdafiə mövqeyi qurma və qətiyyətli əks-hücum əməliyyatı həyata keçirmə imkanlarına malik olmağa böyük dəstəkdir. İştirakçısı olduğum Vətən müharibəsində və antiterror əməliyyatında bunun canlı şahidi oldum. Mütəmadi

olaraq keçirilən dərs, məşğələ və təlimlərdə qazandığımız təcrübə sayesində komandanlığ tərəfindən qarşıya qoyulan döyük tapşırıqlarının öhdəsindən layiqincə geldik, torpaqlarımızı işğaldan azad edərək ərazi bütövlümüzü tam bərpa etdik. Bu gün tarixi ədalətin bərpa edilməsində bir övlad, bir vətəndaş, bir hərbçi kimi iştirak etdiyimə görə fəxr edirəm", - deyə zabit bildirdi.

Diger həmsöhbətlərim Elvin Hüseynov və Elmir Qandayev bildirildi ki, döyüdə uğur qazanmaq üçün hər bir tankçı hərbi texnikanın sirlərini mükəmməl bilməli, onu həmisə döyüdə hazır vəziyyətdə saxlamalı, texniki vəziyyətini daima yoxlamalı, hər an çıxışa hazır olub-olmadığını dəqiqətə nəzərdən keçirməlidir. Onlar qeyd etdilər ki, döyük hazırlığı dərslərində, taktiki məşğələlərde, təlimlərdə iştirak edərək təcrübələrinin təkmilləşdirir, peşəkarlıqlarını artırırlar. "Məşğələlərdə silahlarda, atəşaparmaq qaydalarını, hədəflərin müsahidəsi və məsaflərin təyin edilməsini, maskalanma, mühəndis maneələrinin dəf edilməsi, eləcə də digər fəaliyyətlər üzrə çalışmaları yerinə yetirək praktiki vərdişlərimizi gündəngünə təkmilləşdiririk".

Tankçılarımızla söhbətdən xoş təəssüratlarla ayrıldıq. Əminlik ki, "dəmir atlı" cəngavərlərimiz bundan sonra da qarşıya qoyulan bütün tapşırıqları iştirakçısı olduqları döyük əməliyyatlarda olduğu kimi uğurla yerinə yetirmək əzmindədirler.

**Baş leytenant
Elçin İMANOV
"Azərbaycan Ordusu"**

Hərbi prokuror Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçuları ilə görüşüb

Azərbaycan xalqının Ümum-milli Lideri Heydar Əliyevin ilk dəfə hakimiyyətə gelişinin 55-ci ildönümü, ölkəmizdə 2024-cü ilin "Yaşıl dünya naminə həmreylik ili" elan edilməsi, Bakı şəhərində keçiriləcek COP29 beynəlxalq tədbir, eləcə də hüquqi biliklərlə bağlı maarifləndirmə ilə əlaqədar Zəfer Günü ərefəsində Hərbi prokuror ədliyyə general-leytenantı Xanlar Vəliyev Mü-

dafiə Nazirliyinin "N" hərbi hissəsində hərbi qulluqçularla görüş keçirib.

Hərbi Prokurorluqdan AZORTAC-a bildirilib ki, Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun müavini - Azərbaycan Respublikasının hərbi prokuroru, ədliyyə general-leytenantı Xanlar Vəliyevin iştirakı ilə Hərbi Prokurorluğun rəhbər vəzifəli şəxsləri və Müdafiə Nazirliyinin yüksək rüt-

bəli hərbi qulluqçularının birgə keçirdikləri tədbirdən önce Ümum-milli Lider Heydar Əliyevin və şəhidlərimizin əziz və unudulmaz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla anılıb, Dövlət Himni səsləndirilib.

Hərbi prokuror ədliyyə general-leytenantı Xanlar Vəliyev, general-major Müşfiq Memmədov, general-major Akif Pirverdiyev çıxışlarında istiqlal yolumuzu və firavan istiqbalımızı nurlandıran böyük tarixi şəxsiyyət Ulu Önder Heydar Əliyevin Azərbaycanın parlaq gələcəyinə hesablanmış mükəmməl siyasetini yeni siyasi müstəvəde dövrün tələblərinə uyğun şəkildə uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son 21 il mündətində ölkəmizdə görülmüş müstəsna işlərdən, həyata keçirilmiş hərtərəfli köklü islahatlardan, bütün sahələrdə qazanılmış misilsiz uğurların əldə edilməsində Birinci vitse-president Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyətinin mühüm əhəmiyyət kəsb

etməsindən söz açıblar.

Tədbirdə ətraf mühitin da-ha da sağlamlaşdırılmasından və etibarlı qorunmasından da bəhs edilib.

Tədbirdə dövlət rəhbərinin uğurlu xarici siyaseti sayəsin-də dövlətimizin beynəlxalq aləmdə durmadan artan nüfu-zundan, ölkəmizdə keçiriləcək COP29-un mahiyyətindən, ətraf mühitin mühafizəsi haqqında qanunvericiliyin tələblərin-

dən, hüquq və vəzifələrdən, həmcinin ekoloji qanun po-zuntularından, cinayətlərdən və məsuliyyətdən danışılıb.

Daha sonra hərbi qulluqçular qarşısında hüquqi maarif-ləndirici məzmunlu çıxışlar olub. Onları maraqlandıran suallar cavablandırılıb, eləcə də hərbçilərin mösiət və xid-mət şəraitı, həmcinin qayğı və problemləri ilə maraqlanılıb.

Tədbirdən sonra ağaclar eklilib.

"AZIREX-2024" birgə taktiki təlimi keçirilib

Xəzər dənizinin İran İslam Respublikasına mən-sub hissəsində Azərbay-can və İran İslam Res-publikası Ordusunun Hər-bi Dəniz Qüvvələrinin bir grup şəxsi heyəti və gəmi-sinin iştirakı ilə "AZ-IREX-2024" birgə taktiki təlimi keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, əvvəlcə "Dənizdə axta-rış-xilasetmə" təliminin məq-

sədi və icra olunacaq tapşırıqlarla bağlı brifinq təqdim edilib, qarşılıqlı müzakirələr aparılıb.

Azərbaycan-İran hərbi əməkdaşlığını möhkəmləndirmək məqsədilə keçirilən təlimdə gəmi qəzaları zamanı xilasetmə və tibbi yardım tədbirlərinin həyata keçirilməsi, axtarış-xilasetmə əməliyyatları və gəmi təhlükəsizliyinin təmin olunması üzrə fəaliyyətlər icra edilib.

Təlimin müxtəlif mərhələləri üzrə qarşıya qoyulan tapşırıqlar hərbi dənizçilər tərəfindən yüksək peşkarlıq nümayiş etdirilməklə yerinə yetirilib.

"Hərbi meydanda məğlub olan Ermənistən müxtəlif yollarla Azərbaycandan qıdas almağa çalışır"

Hərbi meydanda məğlub olan Ermənistən müxtəlif yollarla Azərbaycandan qıdas almağa çalışır.

AZORTAC xəber verir ki, bu sözləri Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin idarə Heyətinin sədri, Milli Məclisin deputatı Zahid Oruc "Parlementlər və global sanksiya tendensiyaları: qanunvericilik orqanında siyasi sanksiyalarla bağlı lobbiçilik beynəlxalq hüquqa maneədir" mövzusunda keçirilən dəyirimi masada söyləyib.

Onun sözlərinə görə, dünyada heç vaxt indiki qədər parçalanma və qütbleşmə olmayıb. Ölkəmizə qarşı aparılan qarayaxma kampaniyalarının əsas məqsədi Qələbəmizi elimizdən almaq, onu gözdən salmaq, Azərbaycanın regiondakı nüfuzunu zədələməkdir.

Deputat əlavə edib ki, Qarabağ Zəfərindən sonra ABŞ Konqresində Azərbaycana qarşı kampaniyalar aparılanların maliyyə yardımını artırılır.

Peşəkar kadrların hazırlığı Naxçıvan Hərbi Kollecindən reportaj

AZORTAC-in Naxçıvan bürosunun əməkdaşı 2024-2025-ci tədris ilindən qapılarını müəllim və kursantlara açan Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyindəki Naxçıvan Hərbi Kollecində yaradılan təhsil, təlim şəraiti ilə tanış olub, xüsusi təyinatlı orta ixtisas təhsili müəssisəsinin Azərbaycan hərbi təhsilində rolü, ordumuzun komplektləşdirilməsi işində, kadr təminatında əhəmiyyəti və potensial imkanları barədə suallara aydınlıq gətirib.

Hərbi kollein ideoloji və mənəvi-psixoloji təminat bölməsinin rəisi mayor Elvin Qurbani xüsusi təyinatlı orta ixtisas məktəbinin yaradılmasının gələcəkdə ordu quruculuğuna mühüm töhfələr verəcəyini deyib: "Azərbaycan Ordusunun müasir tələblərə uyğun tələbatını qarşılamaq üçün maddi-texniki bazanın, silah və texnikala-

ması faktını da nəzərə alsaq, bu kollein yaradılması, fəaliyyətə başlaması Vətənəmizin müdafiəsində durmaq arzusunda olan gənclərə hərbi hissələrdə peşəkar kadr balansının saxlanılması üçün də böyük əhəmiyyət malikdir".

Müsahimizin sözlərinə görə, Naxçıvan Hərbi Kollegi Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin struktur-

rın müasirləşdirilməsi ilə ya-naşı, peşəkar gizir kadrlarının hazırlanması üçün hərbi kolleclərin yaradılması müəhməd əhəmiyyətə malikdir. Müasir döyüslər peşəkarların döyüsdür. Peşəkarların əməliyyatlara əhəmiyyətli təsiri danılmazdır. Həmin amil özünü 44 günlük Vətən müdafiəsində də göstərdi. Bu baxımdan Azərbaycan Ordusu üçün də yeni nəsil silah-sursatlardan, müxtəlif təyinatlı texniki vasitələrdən bacarıqla istifadə etmək məqsədilə peşəkar gizirlerin yetişdirilməsinin vacibliyini xüsusi qeyd etmek lazımdır. Bu məsələlər Naxçıvan Hərbi Kolleginin ölkəmizin, muxtər respublikanın müdafiəsində dayanan hərbi hissələr üçün nə dərəcədə lazımlı olduğunu gösterir. Həmçinin Naxçıvanın blokadada ol-

runa daxil olan Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyində

Vətən mühəribəsindən sonra ölkəmizin müdafiə potensialının gücləndirilməsi və hərbi qüdrətinin artırılmasına xidmət edən ordu quruculuğu siyaseti yeni mərhələyə qədəm qoyub. Bu xüsusda diqqətçəkən məqamlardan biri də mühəribənin, döyüş təcrübəsinin, eyni zamanda, müasir hərb sistemi əsas götürülərək geniş islahatların reallaşdırılmasıdır. Ötən il dekabrın 14-də Prezident İlham Əliyevin müvafiq Fermanına əsasən ölkənin üç şəhərində - Bakı, Gəncə və Naxçıvanda xüsusili təyinatlı orta ixtisas təhsili müəssisələrinin yaradılması da ordu quruculuğu, peşəkar hərbçi kadrların hazırlanması istiqamətində yeni perspektivlər vəd edən sistemli tədbirlərin tərkib hissəsidir.

fəaliyyət göstərən, müxtəlif ixtisaslar üzrə orta ixtisas təhsili və əlavə təhsil proqramlarını həyata keçirən xüsusi təyinatlı orta ixtisas təhsili müəssisəsidir. Kollein fəaliyyətinin əsas məqsədi Azərbaycan Ordusu üçün orta ixtisas təhsilli subbakanlar peşə-ixtisas dərəcəli mütəxəssislər hazırlamaq və əlavə təhsil üzrə kadr hazırlığını həyata keçirmekdir. Hərbi kollein təhsil kampu-

xana, həmçinin üçmərtəbəli sosial xidmət mərkəzi fəaliyyət göstərir.

Kollecdə kursantların fiziki hazırlığı qarşıya qoyulan prioritet məqsədlərdən biridir. Bele ki, Vətən mühəribəsi döyüsdə fiziki hazırlığının qədər əhəmiyyətli olduğunu bir daha sübut etdi. Ona görə də Naxçıvan Hərbi Kollecində kursantların fiziki hazırlığı, xüsusilə əlbəyayaq döyüş və digər idman növləri üzrə dərnəklər fəaliyyət göstərir. Bu dərnəklər xüsusi bacarıqlı, peşəkar zabit və müəllimlər tərefindən təşkil olunur. Həmçinin kursantların azərbaycanlı ideologiyası ruhunda yetişdirilməsi üçün nəzəri və praktik dərs-

qəbul qaydaları, kursantlar üçün yaradılan geniş təminat imkanları barədə danişan Elvin Qurbani qeyd edib ki, kollegə qəbul "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" və "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun həyata keçirilir. Müəssisədə orta ixtisas təhsili piləsindən tam orta təhsili olan şəxslər, zabit hərbi rütbəsi olmayan hərbi qulluqçular və hərbi vəzifelər qəbul edilir. Namızedlər Müdafiə Nazirliyi tərefindən sağlamlıq vəziyyətinin müayinəsinin nəticələrinə əsasən seçilir. Kursant adını qazananlar Azərbaycan dilində, iki il müddətində əyani formada təhsil və bu mü-

lər, məşgələlər ən yeni və müasir üsullardan istifadə olunaraq keçirilir.

Naxçıvan Hərbi Kollecine

dətde ödənişsiz yataqxana, gündə 3 dəfə yemək təmin olunurlar. Həmçinin onlar üçün müəyyən məbləğdə birdəfəlik və təhsil müddətində aylıq ödəmələr təsis edilib.

Regionda cərəyan edən hadisələr, xarici təhdidlər ölkəmizin hərbi qüdrətinin artırılmasını, bütün tapşırıqları dəqiqliklə yerinə yetirə bilən müasir orduya, çevik xüsusi təyinatlı bölmələrə malik olmasını şərtləndirir. Bu baxımdan ən yeni texnoloji biliklərə, innovativ təlim bacarıqlarına yiyələnən kadrlara da ciddi ehtiyac var. Əminlik ki, bu il fəaliyyətə başlayan Naxçıvan Hərbi Kollegi gələcəkdə ordumuzun kadr təminatında, Vətənimizin müdafiəsində mühüm rol oynayaçaq, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisəsinin məzunları öz peşəlerinin qəhrəmanlarına çevriləcəklər.

Şəhidlərimizin xatirəsi hər zaman uca tutulur

Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olan Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Zaur Nudireliyev və Cəmil Nəcəfovun xatirələrinə həsr olunan anım mərasimləri keçirilib.

Müdafia Nazırlığının nümayəndələri, şəhidlərin ailə üzvləri, yaxınları, döyüş yoldaşları, məktəblilər və digər qonaqların iştirak etdiyi mərasimlərdə xalqı-

mızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycanın suverenliyi, müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Müdafia Nazırlığı xəbər verir ki, çıxış edənlər Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə re-

sadətli ordumuzun qazandığı parlaq Qələbədən, Vətən müharibəsində igid oğullarımızın göstərdiyi şücaət və qəhrəmanlıq nümunələrindən danışıblar.

Şəhidlərin ailə üzvləri və yaxınları onlara göstərilən diqqət və qayğıya, eləcə də şəhidlərimizin xatirəsinin həmişə uca tutulduğuna görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə və Müdafiə Nazırlığının rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Anım mərasimlərində şəhidlərimizə həsr olunan şeirlər, Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı heyeti tərəfindən vətənpərvərliyi və qəhrəmanlığı tərənnüm edən musiqilər səsləndirilib.

Vətən sevgisi insanın ruhuna hopan, onu yaşadan müqəddəslikdir. Vətənpərvərlik yalnız doğuldugundan torpağı sevmək deyil, lazımlı olduğunda onun üçün hər cür fədakarlıq etməkdir. Mayor Elvin Həşimov da ömrünü bu şərəflə missiyaya, Vətən torpaqlarını qorumağa həsr edib. Gənc yaşlarından hərb sənətini həyat yolu seçən zabit iradəsi və əzmi ilə zabit peşəsini həm də bir şərəf və məsuliyyət kimi qəbul edib.

1986-ci il oktyabrın 17-de Göyçayda dünyaya göz açan Elvin Həşimovun seçdiyi yol çətin, lakin qürur ludur. Bu, həm də məsuliyyətli yoldur. Onun döyüşlərdə göstərdiyi igidliliklər həm xarakterinin, həm də təhsil illərində qazandığı bilik və bacarıqlarının nəticəsiydi. 2002-2005-ci illərdə Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyə, 2005-2009-cu illərdə Heydər Əliyev adına

Medallı igidlərimiz “Vətən candan şirindir”

Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində (indiki Heydər Əliyev adına Hərbi Institut) aldığı təhsil onu püxtələşdirmişdi. 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində də iştirak etdi. Vətən müharibəsində də. O, Cəbrayıllı, Qubadlı, Zəngilan və Kəlbəcərin azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərin iştirakçısı oldu. Mayor Elvin Həşimov Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə "Cəbrayıllı azad olunmasına görə", "Zəngilanın azad olunmasına görə", "Qubadlının azad olunmasına görə" və "Kəlbəcərin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub.

Mayor E.Həşimov hərbi

xidməti haqqında dedi: "Mənim üçün hərbi xidmət sadəcə bir peşə deyil, həyatımın ayrılmaz hissəsidir. Vətənə

xidmət etmək uşaqlıqdan arzuladığım və sonradan şərəfle icra etdiyim peşə oldu. Biz hərbçilər üçün Vətən sevgisi həm də əməldə sübut edilməli olan bir amaldır. Bu yolda yaşanan hər bir çətinlik mənim üçün qurrurdur".

Mayor Elvin Həşimov Vətən müharibəsindən də dənisi: "O döyüşlər mənim və silahdaşlarımın yaddaşından silinməyəcək. 44 günlük Vətən müharibəsi işğaldə qalmış torpaqlarımızın azadlığıının nişanəsi idi. Hər döyüşdə xalqımızın və tariximizin bize verdiyi məsuliyyəti hiss edirdik. Vətən yolunda yaşamada, şəhid olmaq da şərəfdir. Bu torpaqların uğrunda dö-

yüşmək hər birimizin ən müqəddəs borcudur. Fəxr edirəm ki, Vətənə xidmət edirəm. Torpaqlarımızın azad olunması və suverenliyimizin tam bərpa olunması bizim üçün ən böyük mükafatdır".

Vətən müharibəsində zəfərlər qazanan mayor Elvin Həşimov kimi hərbi qulluqçuların sayəsində ölkəmizin hərbi qüdrəti güclənir, Vətənmizdə sülh və emin-amanlıq təmin edilir. Əminliklə deyə bilirik ki, Azərbaycan bayraqı hər zaman bütün ərazilərimizdə daim əzəmətlə dalğalanacaqdır.

Eltun MƏMMƏDOV
"Azərbaycan Ordusu"

Nümunəvi xidmət

"O vaxtdan hərbçi olmayı qərara almışdım"

Vətən vətənpərvər oğullara görə Vətəndir. Vətən deyəndə ilk yadımıza düşən onun ərazi bütövlüyü olur. Vətənimizin ərazi bütövlüğünə qarşı erməni işğali 30 ilə qədər davam etsə də, Ali Baş Komandanın sərkərdəliyi ilə ordumuz torpaqlarımızı işğaldan azad etdi.

Yadellilərin doğma torpaqlarımız zaman-zaman hücumları olub. Ötən əsrin əvvəllərində isə Ermenistan havadarlarının siyasi və hərbi dəstəyi ilə Azərbaycanın ərazilərinə qarşı işğalçılıq siyaseti yürüdü. Mənfur qonşularımız Qarabağımıza göz dikdilər. Məharibənin ilk illərində məlum səbəblərdən məglubiyyətimiz qəçiləməz oldu. Lakin xalqın gələcəyə olan inamı itmedi. Düşmənin işğal etdiyi əraziləri gec-tez azad etmək üçün mübarizədən bir

ləndirilmiş mühəndis-istehkam xəttini yarış əks-hücumu davam etdirdi. Bu döyüslərə minlərlə döyüşümüz cəlb olunmuşdu. Onların arasında ayrı-ayrı cəbhələrdə döyüşən ata və oğullar da var idi. İlham və oğlu Murad kimi.

Baş çavuş İlham Cabbarov ucaboy, qaraşın, səmimi birisi. Zabit Ramin Muradov dedi ki, ikinci Qarabağ məharibəsinin ilk günlərində Kəlbəcər cər uğrunda gedən döyüslər də fəal iştirak edib. "Oğlu Murad həmin vaxt əsger olub. Murad isə xidmət etdiyi hərbi hissənin tərkibində Cəbrayıllı və Füzuli istiqamətində döyüşüb. Onun cəsur döyüşü olduğunu silahdaşları da söyləyirlər. Lakin Cəbrayıllı şəhərinin ətrafında gedən döyüslər də Murad düşmən güllesindən yayına bilməyib, şəhid olub. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamı ilə ölümündən sonra 3-cü dərəcəli "Rəşadət" ordeni ilə təltif edilib".

Zabit baş çavuş İlham Cabbarov haqqında qeyd etdi ki, o, hazırda hamam-camışırxana rəisi vəzifəsində

xidmətini davam etdirir. Onun xidmətə necə məsuliyyətlə yanaşdığını şəxsi intizamında da görmək olur. Şəxsi həyətin vaxtlı-vaxtında yuyunması, yataq ağlarının və geyimlərinin yuyulub ütülənməsi və bu sahədə hər hansı bir nöqsanın olmaması baş çavuşun xidmət düzgün ya-naşmasından irəli gelir.

İlham Cabbarov Daşkəsən rayonunun Zağlı kəndində doğulub boy-a-başa çatıb. O, müddəti həqiqi hərbi xidməti cəbhə bölgəsində, düşmənle temas xəttində keçirib. Onun doğulduğu rayon da döyüş bölgəsində yerləşirdi. Birinci Qarabağ məharibəsinin odu-alovu bəy lərində yan keçməyib. İlham həmin illəri belə xatırlayır: - Orta məktəbdə oxuyurdum. Qonşu Kəlbəcər rayonunu ermənilər işğal edəndən sonra bizim də kəndlərimizi atəşə tutular. Əhalii həyəcan, təşviçində id. Buna baxmayaraq, yenə onlar evlərini tərk etmədilər. Ermənilər kəndlərimizi tez-tez artilleriya atəşinə məruz qoyurdular. O zaman hərbi xidmətə yardım çatmadığı

fürsət kənfülli döyüşə də gəndərmirdilər. O vaxtdan hərbçi olacağıma qərar vermişdim. Heç vaxt naümid olmamışam, torpaqlarımızın azad ediləcəyi günü həmişə gözleyirdim. Məhərəba başlayanda mən Kəlbəcər istiqamətində, oğlu Murad isə cəbhənin digər istiqamətində döyüşürdü. Komandirləri və döyüşü yoldaşları onun necə bacarıqlı, vətənpərvər döyüşü olduğunu deyirdilər. Şəhidlərin sayəsində bu gün Vətənimizin ərazi bütövlüyü bərpa olunub.

Şəhid atası baş çavuş İlham Cabbarov dedi ki, hamam-camaşırxanada esgərlər üçün dərzi, ütü, bərbər xidmətləri də göstərilir. "Bura da ən müasir avadanlıqlar quraşdırılıb. Bacarıqlı, öz işinə ürəkdən bağlı olan operatorlarımız var. Onlar camaşırxanadakı ən yeni avadanlıqlardan düzgün istifadə etməklə hərbi hissədə şəxsi həyətin geyim və yataq ləvazimatlarının vaxtlı-vaxtında yuyulmasını təmin edirlər".

Baş çavuş İlham Cabbarovun rəhbərlik etdiyi hamam-camaşırxanada çalışan kollektivin işgüzarlığı və bacarıqları ile komandanlığın rəhbəti qazandığı hiss olunurdu.

Bəxtiyar ƏLİYEV
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə kömək)

Suallar:

1. Əsgərin psixoloji hazırlığının mahiyyəti və məzmunu.
2. Döyüşə psixoloji hazırlığın əsas üsulları.

Əsgərin psixoloji hazırlığının mahiyyəti və məzmunu

Əsgərin döyüşə psixoloji hazırlığı, hərbi kollektivlərin şəxsi heyətinin mənəvi-psixoloji vəziyyəti hər bir ordunun döyüş gücünün vacib tərkib hissələrindən biri sayılır. İkinci Qarabağ müharibəsi Azərbaycan dövlətinin qüdrətini və ordusunun döyüş qabiliyyətini bütünlüy nümayiş etdirdi. Vətən müharibəsində qazanılmış Zəfərlərə əsasını qoyan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev bu barədə belə demişdir: "44 günlük şanlı müharibəmiz, bizim Zəfərimiz bu gün dünyanın aparıcı ali məktəblərində öyrənilir və artıq hərbi ekspertler, mütəxəssislər, hətta bir çox ölkələrin siyasetçiləri bizim müharibədən bəhs edərək bildirirlər ki, bu, XXI əsrin müharibəsidir".

"Mənəvi-psixoloji vəziyyət" məfhu mu qoşunların fəaliyyətinə Azərbaycan Ordusunda yeni quruculuq işlərinin başlanması ilə daxil edilmişdir. Bu onunla şərtlənmişdir ki, hərbi-siyasi vəziyyətin yeni həqiqətləri, qarşıda duran hərbi vəzifələrin xüsusiyyətləri insan amilinin bütün tərkib hissələrinin maksimum fəallaşdırılmasını tələb edir.

Həm 44 günlük Vətən müharibəsinde, həm də Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya quruluşunun bərpə edilməsi məqsədile 19-20 sentyabr 2023-cü ildə Qarabağ iqtisadi rayonunda 23 saat davam edən antiterror əməliyyatı zamanı Azərbaycan əsgərinin göstərdiyi qəhrəmanlıqlar, şücaət və igitlik nümunələri onun psixoloji hazırlığının göstəricisidir. Hələ 14 yaşında ikən hakimiyətə gəlmış Şah İsmayıllı Xətai Azərbaycanı birləşdirmək uğrunda savaşa qalxarkən belə demədi: "Biz müharibədə süstlük etsək, onda həm Vətənimizi, həm də həyatımızı itirəcəyik". Atabəy Eldəniz, Uzun Həsən, Mustafa Kamal Atatürk müharibələr tarixinde ona görə isz buraxa bilmişlər və hərb sənəti onların qazandığı şöhrəti ona görə qoruyub saxlayır ki, onlar gözəgörünməyən, lakin "dəhşətli" bir güclən - döyüşü psixikasından yaranınmağı bacarmışlar.

Əsgərlərin döyüslərə psixoloji hazırlığının yüksək dərəcədə olması özünü hərbi qulluqquların və ilk növbədə, Azərbaycan əsgərinin döyüş şəraitindəki davranışlarında göstərmüşdür. Əksinə olduq hallarda, yəni, psixoloji hazırlığı zəif olan hərbçilərin, o cümlədən Azərbaycan torpaqlarını 30 ilə yaxın bir müddətə qəsb etmiş erməni hərbi qulluqqularının rəftarında açıq-aydın görmək mümkün idi. Onların əksəriyyəti hay-küye və çaxnaşmaya düşür, əmləri düzgün yerinə yetirmək istəmir, onlarda məqsəd aydınlığı, qətiyyət, döyüş feallığı, təşəbbüskarlıq və özünənəzarət zəif olur ki, bunları da müharibə zamanı şübhələr, inamsızlıq və qətiyyətsizlik əvəz edir və iradə zəifliyi müşahidə olunur.

Hərbçidə çatışmayan mühüm cəhət mənəvi-psixoloji hazırlığın zəifliyi ilə bağlı olur. Müharibənin tələb etdiyi hərbi qəzaçı başa çatdırılmayıbsa o, əks psixoloji təsirlerin təzyiqində özünü xilas edə bilmir. Əks psixoloji reaksiyaların təsirini azaltmaq üçün daxili qüvvələri səfərber etmək lazımlı gəlir.

Əsgərin psixoloji hazırlığı -

- ✓ döyüşdə fəal, təşəbbüskar, fədakarcasına hərəkət etmək bacarığının qazanılması,
- ✓ fiziki və psixoloji gərginliyə tab getirməyi, qorxu hissi ilə mübarizə aparmağı,
- ✓ döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirmək üçün zəruri olan emosional - iradi keyfiyyətləri,
- ✓ psixoloji dayanıqlığın formalasdırılması üzrə fəaliyyətlər kompleksini təşkil edir.

Döyüş əsgərin öz potensialını cəld

şün gedisatında isə psixoloji hazırlığın yüksək səviyyəsi qoşulmalıdır.

Döyüş təlimi prosesində her bir əsgər öz döyüş və psixoloji hazırlığını təkmilləşdirmelidir. Döyüşə hazırlığın faydalı vasitələrindən biri kimi əsgərin öz hərəketlərinin ardıcılığını əvvəlcə səhv etmədən asta-asta, getdikcə sürətini artıraraq ürəyində deməsi məsləhət görülür. Əsgər şəraite fikrən o qədər öyrəşir ki, özündə asılı olmayaraq hərəkət etməyə başlayır. Bu isə düşüncə ilə davranış arasında möhkəm əlaqənin yaranması deməkdir.

Mövzu: Əsgərin döyüşə psixoloji hazırlığı qələbənin rəhnidir.

göstərə bilməsi bacarığına çox sərt tələblər irəli sürür. Bunun deyəri isə ya həmin əsgərin özünü, yoldaşlarının həyati hesabına və yaxud döyüş tapşırığının yerinə yetirilməsi ilə ölçülür.

Əsgərin verilmiş tapşırığı bacardığı səviyyədə (döyüş ustalığını göstərməklə) yerinə yetirməsi daxili amillərdən, yəni,

- ✓ hər şeydən önce insanın əqidəsindən,
- ✓ onun tehlükəli, gözlənilməz, qeyri-müəyyənlik və vaxt qıtlığı şəraitlərdə səmərəli hərəkət etmək qabiliyyətindən,
- ✓ verilmiş məqamda əsgərin emosional vəziyyətindən, səhhətindən asılıdır.

Sadalanmış amillərin məcmusu "psixoloji hazırlıq" adlandırılır.

Əsgərin döyüşə psixoloji hazırlığı bölmənin döyüş fəaliyyətinə dərhal başlaya bilməsinin əsas tərkib hissələrindən biridir. Bu,

- birinci növbədə, Vətəni, doğmaları və əzizlərinin taleyi barədə əsgərin məsuliyyət hissini, özüne, öz yoldaşlarına, silahına, döyüş texnikasına inanınmasını,

- ikinci növbədə isə, mübarizə aparmaq, özünü sınaqdan keçirmək, öz zəif cəhətlərini üstələmək, düşmən üzərində qələbə qazanmağı nəzərdə tutur.

Əsgərin döyüşə psixoloji hazırlığının əsas əlamətlərinə:

- ✓ tələskənlilik və qapalılığın olmaması, hesablanmış və rəvan davranış;
- ✓ əmr və tapşırıqların səhvsiz və dəqiq yerinə yetirilməsi;
- ✓ normal fizioloji vəziyyət (nəbzin tezliyi, nəfəs alma, sifet rəngi və s.) aid edilir.

Döyüşə psixoloji hazırlığın üç dərəcəsi var: 1 - aşağı, 2 - orta və 3 - yüksək.

Aşağı dərəcəli psixoloji hazırlığın təzahür cəhətləri: əsgər özüne inanmır, mübarizə aparmağa can atmir, qərarsızdır, həddindən artıq tələskən və yaxud qapalıdır, ən sadə tapşırıqların yerinə yetirilməsində səhvler buraxır. Orta dərəcəli psixoloji hazırlığın xarakterik əlamətləri: özüne və yoldaşlarına inanır, lakin cəsarətli hərəkətləri, mübarizə aparmaq cəhdəri həle kifayət qədər deyildir. Əsgər verilən tapşırıqların yerinə yetirilməsində kiçik səhv'lərə yol verir, fizioloji vəziyyəti normaya yaxındır. Yüksək səviyyəli psixoloji hazırlığı isə mübarizə aparmaq arzusu, şübhələrin yoxluğu, özünü sınamaq cəhd və düşmən üzərində qələbənin qazanılması istəyi fərqləndirir. İnsan fiziologiyasının və psixikasının mühafizə mexanizmləri olduğuna görə, əsgər psixoloji hazırlığın bu səviyyəsində uzun müddət qala bilmez.

Buna görə də əsgər üçün çox vacibdir ki, döyüş qabağı özündə və yoldaşlarında orta səviyyəni saxlasın. Döyü-

Dərhal başlanacaq döyüş əməliyyatlarına psixoloji hazırlığın saxlanılması üçün psixoloji özünütənzimləmə üsullarından istifadə oluna bilər.

Döyüşə psixoloji hazırlığının əsas üsulları

Döyüşə psixoloji hazırlığın saxlanılması üçün özünütənzimləmənin əsas üsulları aşağıdakılardır:

- ✓ özünənam və özünütəlqin;
- ✓ öz təxəyyülünü idarəetmə;
- ✓ nəfəs almanın və əzələləri tonusda saxlamaq.

Özüneinam - əsgərin hazırlığını yüksək səviyyəde saxlamağın vacibliyini özüne sübut etməsidir. Döyüş növbətliyini, qaroval xidmətini çəkən və yaxud digər döyüş tapşırığını yerinə yetirən hər bir əsgər onu yayındıran fikirlərin, isteklərin yaranması neticəsində sayıqlığını itirməsinin ne cür dəhşətli hadisələr, nəticələr törəde biləcəyini aydın təsəvvürüne getirməlidir. Bu yerde Nizamnamələrin teləblərini, rəislərin xəbərdarlıqlarını, xidmətin ibretməz nümunələrini mütləq yada salmaq lazımdır.

Özünütəlqin - özünənam kimi, əsgərin əsas təsir vasitəsi olaraq sözdən istifadə etməsilə şüurlu şəkildə əldə olunur. Özünütəlqin insanın özüne və imkanlarına olan inamın gücünə onun psixi vəziyyətini dəyişə bilər. Məsələn, gecə xidmət çəkən əsgər yuxululuqla oyaqlıq arasında olduğu üçün bəzi hallarda sanki tormozlanmış vəziyyət düşür. Əsgərin psixikasının məhz bu vəziyyəti istənilən özünütəlqinə daha həssas olur. Ona görə də yuxulamağa və yaxud rahatlıq tapmağa olan ən kiçik cəhd belə yerindəcə dəfə olunmalı və rədd edilməlidir. Əks təqdirdə şərait faciə ilə nəticələnə bilər.

Sayıqlığın itirilməsi çox ağır netice lərə səbəb olur. Buna görə də əsgərlərə gümrahlığın və aktivliyin saxlanılması üçün hərbi psixoloqlar çox dəqiq və qısa özünü təlimat forması tövsiyə edirlər. Yuxusu gələn, taqetdən düşən, sayıqlığını itirən əsgər bu ifadələri tez-tez işlətməlidir: "Mən diqqətimi toplayıram", "Mən sakitəm və özüməm inanıram", "Mən öz davranışımı və vəziyyəti tam nəzarətdə saxlayıram".

Bu özünü təlimatlar ehtiyac duyulan vəziyyətin məxsusi modellərini təsvir edirlər. Əsgərin qabaqcadan hazırlanması səhvlərə dəfələrlə təkrar etmə yolu ile şüuraltına yerləşdirilir və yubatmadan onun vəziyyətini müəyyən etməyə başlayır.

Özünütəlqin zamanı bəzi qaydalara riyət etmək vacibdir:

1. Özünütəlqin düsturlarını 5-6 dəfə ürəyinizdə təkrar etməli, onun məzmununa diqqət yetirməli və ehtiyac duyulan vəziyyəti təsəvvür etmək lazımdır.
2. Sözlü düsturlar qısa, aydın olmalı və konkret şəraitdə onları yerinə yetir-

mək imkanları şübhə doğurmamalıdır. Burada heç bir özünütənqidə yol vermək olmaz. Yalnız öz qüvvələrinizə tam inam təxirə salınmaz nəticələr verə bilir.

3. Sözlü düsturlar yalnız təsdiqədici formada işlənməli, yəni, inkaredici ifadələrə yol verilməmelidir. Məsələn: "Mən yatmaq istəmirəm" özünütəlqinə eks təsir verə bilər. Çünkü "istəyirəm" əvezinə deyilən "istəmirəm" ifadəsinədəki "yi"-ni əvezləyən "mi" inkar şəkilçisi, adətən, şüuraltında nəzərə çarpır. Bu cür hallarda yuxunu xatırlamaq ümumən olmaz. Əksinə demək lazımdır ki: "Mən gümrah və çalışnam" və yaxud "Mən yatmaq istəmirəm" ifadəsinin əvezinə, "Mən gümrah" ifadəsinə işlətmək lazımdır.

Diqqətin idarə olunması əsgərin təxəyyülünü idarəetməsi ilə sıx əlaqəlidir. Diqqətin hansı səmət yönəlmesi onun sayıqlığına güclü təsir göstərir. Şüurlu nəzərdən kənarda olan diqqətin döyüş tapşırığı ilə heç bir əlaqəsi olmayan obyekte keçirilməsi insanı yayındır bilir. Bu isə insani psixikasının daha bir sırıdır. Əger ona məhə qoymasaq daha, ağır nəticələr qazanırıq. Köhne bir fəndi misal gətirək. Düşən qarovalunu, saatdari yayındırmaq məqsədilə kənara bir daş atır və qəfildən onun gözləmədiyi yerdən üstüne tullanır. Belə olan hallarda əsgər üçün vacibdir ki, qəfildən güclü qıçılındırıcı (tehlükəli) səs, ekranın sönməsi, posta yaxın insan və yaxud heyvan) peydə olduqda bütün diqqəti yalnız bu obyektlə saxlaşmasın. Eyni vaxtda daha əsas ola biləcək digər istiqamətləri də müşahidə etsin. Bunun üçün isə qabaqcadan diqqətin ən tehlükəli istiqamətlərinin hər birinə növbə ilə keçirilməsi planı təribə olunmalıdır. Yalnız bu qaydalara riayət etmək şərait üzərində nəzarət saxlamak məmkündür. Döyüş şəraitində isə diqqəti döyüş tapşırığına aidiyəti olan obyektlər üzərində saxlamaqla, ikinci dərəcəli qıçılara yayınmamaq tövsiyə olunur.

Nəfəsalmanın idarə olunması və əzələlərin tonusda (işlek vəziyyətdə) saxlanılması sırf psixoloji fəndi sayılmalıdır. Lakin nəfəsalmanın dərinliyi və tezliyi, bədən əzələlərinin gərilme dərəcəsi əsgərin döyüş şəraitindəki psixi vəziyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edir. Əsəb gərginliyinin götürülməsi üçün sakitləşdirici nəfəsalma fəndi təklif olunur. Dərindən nəfəsinizi alır, mümkün qədər nəfəsinizi saxlayıb və bacardığınız qədər asta sürətlə bura-xırsınız. Psixi halınızı sakitləşdirmə üçün size bu fəndi 5-7 dəfə təkrar etmək lazımdır. Bundan sonra düşməni uzunmüddətli müşahidə etmək üçün zehriniz açılaçaq, iradəniz səfərbər olunacaq və əzələlərinizdə təzə qüvvə əmələ gələcəkdir.

Əzələ gərginliyi əsəb fəallığını xeyli dərəcədə şərtləndirir və deməli, əsgərdə səfərbər olmaq hissini və gümrahlığın və aktivliyin saxlanmasına səbəb olur. Əzələnin boşaldılması isə əksinə, əsgərin psixikasına sakitləşdirici və tormozlandırıcı təsir göstərir. Ona görə də döyüşü gözləmə vaxtı bədən əzələlərinin gərilməş və elastik vəziyyətdə saxlaması lazımdır. İsidilmiş aktiv əzələlər əsgərin döyüşə psixoloji hazırlığını yüksəltir.

Beləliklə, döyüş təlimi əsgərə hərbi biliklər qazanmaq, özündə döyüş səriştəsi və bacarıqlarını formalaşdırmaq imkanı verir. Bu isə özünəninəməsdir. Psixoloji hazırlıq təlimləri isə onda döyüş fəaliyyətlərinə psixoloji cəhətdən dərhal başlamaq qabiliyyəti yaradır.

Könlüm şeir istəyir

Azərbaycan şeiri də əsgərdir

Gülağa Tənha

Ali Baş Komandanım

Tarixi Zəfərin dörd illiyinə

Canım Azərbaycanı
Qaranlıq gecələrdən
Səhərlərə yetirdin,
Dünyanın gözldəyi
Zəfərlərə yetirdin,
Ali Baş Komandanım!

Dövlətə sevgin ilə
Mehəbbət işğisən,
Amala, əqidəyə
Sədaqət işğisən,
Ali Baş Komandanım!

"Vətən - gözümüz nuru,
Ruhuma candır!" dedin,
"Qara gözlü Qarabağ
Azərbaycandır!" dedin,
Ali Baş Komandanım!

İndi hamı deyir ki,
Zəfər bayraqımızla
Şöhrətliyəm, şanlıyam,
Mən Vətən əsgəriyəm,
Mən azərbaycanlıyam,
Ali Baş Komandanım!

Dağlar uğurlayırdı
Əsgər qətiyyətin,
Zəfər bayraqı etdini,
Ata vəsiyyətini,
Ali Baş Komandanım!

Bəsti Əlibəyli

Qarabağın Zəfər savaşçılarına

Sən şimşəkdən doğulan
Sehirlili göy qurşağı,
Al Günəşlə yağımurun
Ən uca Zəfər tağı.

Ağ alnında parlayan
İlahidən bir işiq,
Mübarek şəhadətin
Ər adına yaraşıq.

Səngərlər duaçındı
Qızaran al laləsən,
Şuşada - Xarı bülbüllü,
Murovdağda zirvəsen.

Savaşçı sevgi kimi
Türk ruhunda daşıyan,
Yeni tarix başlayan
Mübarizsən, Poladson.

Mührab. Yüksəl, Cəbrayıllı,
Göy üzündə mehrabsan,
"Dumanından xeymə quran"
Nəğməkar Xudayarsan.

Sən ey şanlı qəhrəman,
Mələklər səcdə qılan,
Yağış yuyan, gün siğayan
Gözlərinə ölürem,
Sonda - Vətən deyib susan
Ürəyindən öpürəm...

Firuzə Məmmədli

Şəhid analarına

Yağmurduumu, yağır gəlir,
Ağrı-acı doğur gəlir.
Ha əyirsən, ağır gəlir
Dərdin sevincdən, ana.

Açıldı şeytan, düyüñü,
Çox gözəlmişdin bu günü.

Hər duygunu şeirləşdirmək olmur. Şeir həssaslıqdı, kövrəklikdi, sevgidi, sevgilərdi, həsrətdi, ..., gözəllikdi və bunların hamısı Vətənə görə yaşanılan duyğulardı. Vətənlə bağlı olan şeirlərə vətənpərvərlik şeirləri deyirik. Bu şeirləri Vətənə ünvanlanmış poetik and kimi oxuyuruq, şəbnəm kimi duyğularımıza cılızıryik...

Vətən mühəribəsində yazılın şeirlər döyüscülərin döyüş əzminin, qələbə ruhunun poeziyasıydı, tarixi Zəfərdən sonra yazılın şeirlər qüdrətin, azərbaycançılığın qələbə poeziyasıdı, bir qədər qəhər çaları olsa da, şəhidliyə ehtiramın poeziyasıdı, döyüş poeziyasıdı. Bu şeirləri ruhun poetikası, qalib döyüşünün timsalında Azərbaycanın tarixə dövlətçilik hesabatı bilirik; Vətən mühəribəsində də, tarixi Zəfərdən sonra da Azərbaycan poeziyası Azərbaycan dövlətçiliyinin müzəffər əsgəri olub...

"Azərbaycan Ordusu"

Bəs dərdin şəhid yükünü
Necə gəzdirirsən, ana?

Gah qazanan, gah itirən,
Səbr, dözdümdü bu Vətən.
Çiyində şəhid gətirən
Qələbəmizə tən ana.

Nəzakət Məmmədova

Zəfər yoluyla

Gedirəm Şuşaya Zəfər yoluyla,
Sevinc yağışdırıq gözümüzün yaşı.
Üçrəngli bayraqın kölgəsi altda,
Sınıb 30 illik möhnətin daşı.

Həsrət ağrısına məlhəm olubdu,
Sağalıb Vətənin sinə dağları.
Üzü xinalanıb şəhid qanıyla,
Tanrı dualıdır Şuşa dağları.

Vətən torpağının mərd oğulları,
Könlünü alıbdı Xarı bülbüllün.
Qələbə sevincin saçan ümidi,
İndi arzuların üstünə gülür.

Gedirəm bir misra mustuluq alım,
Öpüm xan qızının sözündən öpüm.
Boyun çox ucadır qeyrətin əsgər,
Anayam, bir əyil üzündən öpüm.

Knyaz Aslan

Sən azadsan, əziz Şuşa!

Qızıl qansan ürəklərə,
Qızıl odsan, əziz Şuşa!..
Qədim-qayım diləklərə
Qol-qanadsan, əziz Şuşa!..
Sən azadsan, əziz Şuşa!..

Yerin gözəl, göyün təmiz...
Eşqin özəl, sevgin dəniz...
Candan əzəl, qandan əziz
Əziz adsan, əziz Şuşa!..
Sən azadsan, əziz Şuşa!..

Qalaları xan duyğulu,
Qapıları dan yuxulu...
Qayaları qan qoxulu
Şirin dadsan, əziz Şuşa!..
Sən azadsan, əziz Şuşa!..

Xarıbülbül yurd nişanı,
Cıdr düzü cəng meydanı,
Topxanamız hərb dastanı,
Bir həyatsan, əziz Şuşa!..
Sən azadsan, əziz Şuşa!..

Sərkərdə - er, əsgər - ərən,
Qarı düşmən pərən-pərən!..

Millətime qürur verən
Toy-büsətsan, əziz Şuşa!..
Sən azadsan, əziz Şuşa!..

Bayraqımın vüqarı - sən!..
Torpağımın baharı - sən!..
Zəfərimin nübarı - sən!..
Xanabadsan, əziz Şuşa!..
Sən azadsan, əziz Şuşa!..

Qəlbin ulu, qəddin ulu,
Halal yolun haqqın yolul!..
Hünər dolu, Zəfər dolu
Kainatsan, əziz Şuşa!..
Sən azadsan, əziz Şuşa!..

Paşa Babakərli

Şuşam, xoş gördük səni!

Şuşam, xoş gördük səni,
Bu şadlığın mübarek.
İşgalçi gədalardan
Azadlığın mübarek!

Müqəddəs yurdum-yuvam,
Daşım, xoş gördük səni.
Yuxularda görürdük,
Şuşam, xoş gördük səni!

Biz səni geri aldıq

Xəyanətin əlindən.
Qurtardıq bu milləti
Xəcalətin əlindən.

Sənin azadlığıncın
Biz qanlar verdik, Şuşam.
Bu yolda şəhid olduq,
Qurbanlar verdik, Şuşam.

Biz səni silahla yox,
Ruhumuzla qazandıq.
Həsrətimiz, yanğımız,
Duyğumuzla qazandıq.

Qarabağın aranı,
Dağı sevinir bu gün.
Pənah xanın, Nəvvabın
Ruhu sevinir bu gün!

Düşmən başına düşmüş
Daşım, xoş gördük səni.
Şuşam, xoş gördük səni!
Şuşam, xoş gördük səni!

Emin Piri

Sən azadsan!

(döyüş iştirakçısının dilindən)

Saçında anamın xinası,
Yolların ayaqlarımın duası,
Gözlərimdə hələ bizim olmayan
uzaqlıq

deyir:

Sən azadsan!

Sən azadsan!

Ayaqlarım ciçirlərə yalvarır;
Qarabağ,
biz sənin övladınıq,
ilk dəfə gördüyü övladlar.
Uzaq tut ayaqlarımızdan
bətnində gizlətdiyin minaları.

Füzuli, Cəbrayıllı, Hadrut cəbhəsi...
Burda ulduzlarla deyil,
hər minamyot mərmisiylə sayırıq
yarım qalan ümidi,
anaların göz yaşıını,
bir döyüşcü sevgilisinin
bətnində ölen arzusunu.

Günlərdir danışmırıq,
bilirəm, narahatsan, ana,
bəlkə gecələri ağlayıb,
şəklimlə ovunursan, ana,
səni Füzulidən eşidirəm, ana,
səni Cəbrayıldan görürəm, ana,
sənə Şuşadan əl yelləyirəm, ana.

Formamda şəhid qardaşlarının qanı,
gözlərimdə 44 gecənin yuxusuzluğu,
biraz həyecan, biraz da
sevinc terinə qarışan geyimim.
Qarabağ torpağıyla, palçıqlı
büsbütün vətənleşən bədənimiz
və
bizi gözləyən Azərbaycan
meydanlarında, ürəklərdə,
gözləriylə hayqırı;

Sən azadsan!

Sən azadsan!

(Xocalı, Sığnaq. Noyabr 2020)

**Qeyd: Emin Piri ikinci Qarabağ
mühəribəsi iştirakçısı.**

Rəşid Faxralı

Qələbəyə salam olsun!..

- Hardan başlanır Vətən?
- Əsgər ürəyindən!

İstəyirdim ki, qaynaya,
daşa ruhumun payızı.
Tarix yaza bu torpağa,
daşa ruhumun payızı..

Nə elədin, düz elədin,
Gecəni gündüz elədin,
Sən ki, bizi biz elədin
yaşa, ruhumun payızı!..

- Qardaş, ruhumuzun əsgəri kimdi?
- Döyüşən oğula salam verənlər!

Dağları-daşları dikələn görüb
Döyüşcü qardaşım secer kilidi,
Sevgi açarıyla açar kiliidi...
Tariх verilən salam kimidi
döyüsdə verilən salam.

Dan üzü Zəfərə sarıldı yönü,
Uğura tən bilir hər gördüyü...
Düşmənə atılan gülləyə dönür
döyüsdə verilən salam...